

Seimas sudarė komisiją, kuri spręs dėl Gražulio neliečiamybės: byloje – šeši nukentėjusieji ir 18 liudytojų

[LRT lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/2110035/seimas-sudare-komisija-kuri-spres-del-grazulio-nelieciamybes-byloje-sesi-nukentejusieji-ir-18-liudytoju](https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/2110035/seimas-sudare-komisija-kuri-spres-del-grazulio-nelieciamybes-byloje-sesi-nukentejusieji-ir-18-liudytoju)

Modesta Gaučaitė-Znutienė, LRT.lt, Jūratė Skėrytė, BNS

2023 m. spalio 26 d.

[Lietuvoje](#) 2023.10.26 10:58

[Modesta Gaučaitė-Znutienė](#), [LRT.lt](#), [Jūratė Skėrytė](#), [BNS](#) 2023.10.26 10:58

Petras Gražulis / D. Umbraso / LRT nuotr.

Generalinė prokurorė Nida Grunskienė ketvirtadienį paprašė Seimo panaikinti Petro Gražulio teisinę neliečiamybę. Tiesa, ir čia dalis opozicijos dalyvauti atsisakė – pagrindo naikinti P. Gražulio teisinio imuniteto nematė „valstiečiai“, „darbiečiai“ ir Mišrios grupės atstovai. Visgi, daugumos Seimo narių balsais komisija, kuriai pavesta išsiaiškinti, ar P. Gražulis nusipelnė neliečiamybės naikinimo, buvo sudaryta.

Ikiteisminis tyrimas P. Gražulio atžvilgiu buvo pradėtas praėjusių metų gegužę, kai politikas Seimo koridoriuose užsipuolė grupę LGBTIQ jaunuolių, atvykusių stebėti partnerystės įteisinimo įstatymo pateikimo Seime.

„Ikiteisminis tyrimas <...> pradėtas Baudžiamojo Kodekso 170 str. „Kurstymas prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę“, 2-oje dalyje numatytus nusikalstamos veikos požymius. <...>

Šiame ikiteisminiame tyrime surinkti duomenys, pateikti kreipimosi į Seimą tekste, leidžia pagrįstai manyti, kad Seimo narys P. Gražulis 2022 gegužės 26 d., apie 12 val., kalbėdamas viešai Seimo patalpose galimai padarė nusikalstamą veiką, numatyta BK 170 str. 2-oje dalyje – viešai tyčiojosi ir niekino LGBT+ žmonių grupę dėl jų seksualinės orientacijos“, – Seimo posėdyje kalbėjo generalinė prokurorė Nida Grunskienė.

P. Gražulis išėjęs iš plenarinių posėdžių salės Seime sutiko kelis LGBTIQ bendruomenės atstovus ir juos iškeikė, išvadino išsigimėliais, platinančiais venerines ligas, siūlė gydytis.

Sudaryta komisija, sprendimas – vėliau

Ketvirtadienį Seimas nutarė sudaryti komisiją, kuri spręs, ar naikinti P. Gražulio teisinę neliečiamybę. Joje dirbs septyni Seimo nariai – valdančiųjų atstovai Dalia Asanavičiūtė, Andrius Bagdonas, Irena Haase, Rasa Petrauskienė, Tomas Vytautas Raskevičius, Jurgita Sejonienė. Vienintelis komisijoje dirbsiantis opozicijos atstovas – socialdemokratas Kęstutis Vilkauskas.

Komisijos pirmininke paskirta D. Asanavičiūtė. Priimti sprendimą komisijai pavesta iki lapkričio 7-osios.

Balsuojant dėl projekto, kuriuo numatomas komisijos sudarymas, salėje girdėjosi opozicijos atstovų raginimai nedalyvauti balsavime. Tačiau jau pirmame balsavime dalyvavo ir komisijos sudarymą palaikė socialdemokratų ir Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ atstovai.

Galiausiai, Seimas balsų dauguma nutarė, kad komisija, kuriai pavesta išsiaiškinti, ar P. Gražulis nusipelnė neliečiamybės naikinimo, buvo sudaryta. Už tai balsavo 75 Seimo nariai, balsavusių prieš ir susilaikusių parlamentarų nebuvo. Daugiausia palaikiusiųjų komisijos sudarymą – valdančiųjų atstovai. Priėmimo už komisijos sudarymą pasisakė ir dalis socialdemokratų bei Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ narių.

Nukentėjusieji – 6, liudytojų apklausta 18

Pristačiusi Seimui teikimą dėl P. Gražulio neliečiamybės naikinimo, generalinė prokurorė N. Grunskienė žurnalistams komentavo, ikiteisminiame tyrime nukentėjusiais pripažinti penki asmenys, taip pat nukentėjusia yra pripažinta VšĮ Europos žmogaus teisių fondas.

„Yra apklausta 18 liudytojų, yra skirtos ir gautos net trys ekspertų išvados, tai yra specialistų išvados, ir atlikti kiti ikiteisminio tyrimo veiksmai, apžiūrėti septyni vaizdo įrašai, kuriuose yra užfiksuoti Seimo nario pasisakymai“, – vardijo generalinė prokurorė.

N. Grunskienė atmetė bet kokius opozicijos teiginius esą Generalinė prokuratūra politikuoja: „Prokuratūra kontroliuoja ir organizuoja ikiteisminį tyrimą, kurį šiuo metu atlieka policijos pareigūnai. Politikavimu nemanau, kad yra pagrindas apkaltinti prokuratūrą, kadangi prokuratūra vadovaujasi Baudžiamuoju Kodeksu ir Baudžiamojo proceso kodeksu.“

Jeigu Seimas nepanaikins P. Gražulio neliečiamybės, ikiteisminis tyrimas toliau vykti negalės. Dėl politikams taikomos teisinės neliečiamybės, P. Gražuliui negali būti surašytas pranešimas apie įtarimą, jis negali būti apklausiamas kaip įtariamasis ar būti pripažintas įtariamuoju. Dėl teisinės neliečiamybės Seimo narių taip pat negalima suimti ar kitaip suvaržyti jų laisvės.

Nida Grunskienė / D. Umbraso / LRT nuotr.

„Kitos procesinės prievartos priemonės šiam asmeniui taikomos tiek, kiek tai nedraudžiama pagal įstatymus ar tarptautinės teisės normas“, – Seime sakė N. Grunskienė.

P. Gražulis praėjusių metų gruodžio 16-ąją buvo apklaustas kaip liudytojas, kuris gali duoti parodymus apie savo paties galimai padarytą nusikalstamą veiką.

„Šios apklausos metu duoti parodymus apie tiriamą įvykį Seimo narys P. Gražulis atsisakė teigdamas, kad savo kaltės neįžvelgia. Taigi, šiuo metu visi galimi ir nedraudžiami atlikti proceso veiksmai su P. Gražuliu ikiteisminiame tyrime yra atlikti“, – teigė generalinė prokurorė.

Atsiprašyti neketina

„Tikrai jaučiuosi pasielgęs labai pilietiškai ir teisingai. Mes gyvename demokratinėje šalyje ir Šventąjį Raštą galima cituoti. Aš perpasakojau, ką kalba apie homoseksualizmą, apie seksualinius nukrypimus Šventasis Raštas“, – ketvirtadienį Seime žurnalistams sakė parlamentarai.

Jis tikino neketinąs atsiprašyti LGBTIQ bendruomenės atstovų.

„Ne. Už ką? – teigė Seimo narys. – Aš ėjau, jie mane užsipuolė. Ar aš neturiu teisės išsakyti savo nuomonės šitoje landsbergių diktatūrinėje šalyje?“

„Jie mane užkalbino, aš pasakiau, ką galvoju apie homoseksualizmą. Nebūtų kalbinę, būčiau praėjęs pro šoną“, – tvirtino jis.

P. Gražulis stebėjosi, kodėl negalima kritikuoti „genderizmo ideologijos“.

Petras Gražulis / Ž. Gedvilos / BNS nuotr.

„Sovietmečiu nebuvo galima kritikuoti komunistinės ideologijos, dabar genderistinės ideologijos negalima kritikuoti. Šita ideologija yra dar baisesnė“, – sakė jis.

Ketvirtadienį žurnalistams P. Gražulis sakė dėl savo žodžių nesigailintis ir teigė, kad su juo bandoma susidoroti. Politikas taip pat teigė, kad opozicija balsavime dėl jo neliečiamybės naikinimo dalyvauti neketina. Panašų, kad dėl to P. Gražulis yra teisus.

Sako, kad Generalinė prokuratūra politikuoja

Darbo partijos pirmininkas Andrius Mazuronis žurnalistams Seime ketvirtadienį teigė, kad tikėtina, jog nei jis pats, nei jo frakcijos kolegos balsavime dėl P. Gražulio neliečiamybės naikinimo dalyvauti neketina.

„Nedalyvausime tame apkaltų maratone, nes labai stipriai įsisuko priešrinkiminis apkaltų ciklas, kur turbūt nėra sveika nei parlamentui, nei demokratijai tokia santykių aiškinimosi forma“, – teigė Seimo narys.

Žurnalistams patikslinus, jog kalbama ne apie apkaltą, o apie teisėsaugos vykdomą tyrimą, kurio tolesnei eigai reikalingas P. Gražulio neliečiamybės naikinimas, A. Mazuronis laikėsi savo, be to, jis teigė, jog Generalinė prokuratūra politikuoja.

Andrius Mazuronis / J. Stacevičiaus / LRT nuotr.

„Tiesą pasakius, nematau rimtos priežasties, dėl ko P. Gražuliui būtų verta inicijuoti apkaltos procedūrą. <...> Kalba apie neliečiamybės naikinimą. Man atrodo, kad čia yra nemaža dalis politinės potekstės visoje šitoje istorijoje. <...> [Generalinė prokuratūra] kartais papolitikuoja,

man atrodo, šis atvejis vienas iš tų, kai švelniai bando tam tikrą politinį pamušalą pakedenti“, – dėstė A. Mazuronis.

Paklaustas, ką atsakytų jaunuoliams, kuriuos koneveikė P. Gražulis, Darbo partijos lyderis teigė, jog jaunuoliai šioje situacijoje reagavo per jautriai.

„Kiekvienas gali jaustis vienoje ar kitoje situacijoje pažemintas ar jautrus. P. Gražulis yra toks politikas, kuris taip reiškia savo nuomonę. Aš mačiau tą situaciją. Tiesą pasakius, pažeminimo labai didelio nemačiau toje visoje situacijoje, man pasirodė, kad tie jaunuoliai per jautriai [reagavo] ir per daug sureikšmino Petro poziciją, per daug ją asmeniškai priėmė“, – kalbėjo politikas.

Be to, A. Mazuronis teigė, kad LGBTIQ jaunuoliai, atsidūrę konflikto su P. Gražuliu sukuryje, turėjo žinoti, su koku politiku bendrauja ir ko iš jo galima tikėtis.

„Man atrodo, kad jis neperžengė kokių nors labai griežtų ribų, dėl ko reikėtų imtis tokių priemonių kaip neliečiamybės naikinimas. Manau, šita situacija yra stipriai perdėta, išpūsta ir su labai dideliu politiniu pamušalu“, – teigė A. Mazuronis.

Kalba apie susidorojimą su opozicija

Nedalyvauti balsavime dėl P. Gražulio teisinės neliečiamybės naikinimo teigė ketinanti ir Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (LVŽS). Tiesa, jos frakcijos seniūnė Aušrinė Norkienė, komentuodama situaciją žiniasklaidai, taip pat kalbėjo apie apkaltą, o ne apie neliečiamybės naikinimą. Kitaip tariant, apie visai kitą procesą.

Aušrinė Norkienė / J. Stacevičiaus / LRT nuotr.

„Sprendimas frakcijos yra nedalyvauti, nebent pasikeistų aplinkybės ir generalinė prokurorė ką nors dar naujo pasakytų, ko iki šiol nežinojome. <...> Suprantate, kai pradeda Antikorupcijos komisija tirti 35 opozicijos narius, kai pradeda teikti apkaltą Žemaitaičiui, Gražuliui, tai viskas susiveda į tokią opozicijos narių problemų uždengimą“, – kalbėjo A. Norkienė.

Ji, kaip ir A. Mazuronis, sakė, kad tai ne pirmas kartas, kai P. Gražulis naudoja tokią retoriką, tačiau, anot jos, „kažkodėl anksčiau bylų nebuvo“.

Įžvelgia opozicijos manipuliavimą

Laisvės frakcijos atstovas Tomas Vytautas Raskevičius sakė tokią generalinės prokurorės žingsnį vertinantis teigiamai. Pasak jo, taip parodoma, kad tokiai neapykantos kalbai nėra vietos vakarietiškoje Lietuvoje.

„Vertinu tai kaip eilinį opozicijos bandymą manipuluoti tam tikromis neigiamomis tendencijomis. Jie ir dėl Žemaitaičio antisemitinių pasisakymų nedalyvavo procesuose, paskui apsigalvojo. Tai aš opozicijos norėčiau paklausti, ar jiems atrodo normalu, kai Seimo narys viešai skatina neapykantą tam tikros socialinės grupės atžvilgiu. Man tai nėra normalu“, – sakė T. V. Raskevičius.

Tomas Vytautas Raskevičius / E. Blaževič / LRT nuotr.

Premjerė: jeigu iš tikrųjų taip bus, man bus labai gėda

Premjerė Ingrida Šimonytė žurnalistams Seime pabrėžė, jog kalbama ne apie apkaltos komisijos sudarymą, o apie teisinės neliečiamybės naikinimą, kad prokuratūra galėtų atlikti teisinius veiksmus.

„Man atrodo, pastaruoju metu jau nėra buvę tokių atvejų, kad, generalinei prokurorei kreipusis į Seimą, Seimas nesuteiktų galimybės Generalinei prokuratūrai apklausti byloje. Ne apkaltą pradėti, ne kokį nors kitą procesą, o tiesiog apklausti byloje. Mes turbūt nemanome, kad Seime kas nors yra persekiojamas už politinius įsitikinimus“, – kalbėjo ministrė pirmininkė.

Ingrida Šimonytė / J. Stacevičiaus / LRT nuotr.

Anot I. Šimonytės, jei opozicija mano, kad Generalinė prokuratūra pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl politinių priežasčių, tai yra labai baisus kaltinimas prokuratūrai.

„Tikrai nematau pagrindo taip manyti. Prokuratorė tikrai šiaip sau į Seimą su tokiu prašymu neina ir iki šiol nebuvo tokių atvejų, kad teisinė neliečiamybė nebūtų šitame Seime panaikinta, visiškai nesvarbu, kurios pusės politikui.

Tai jeigu iš tikrųjų taip bus, man bus labai gėda“, – sakė premjerė.